

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **Ing. J. R.**, zastoupena JUDr. Ludmilou Pávkovou, advokátkou se sídlem Kodaňská 558/25, Praha 10, proti žalovanému: **Magistrát města Liberec**, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 1, Liberec, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 11. 10. 2016, č. j. 59 A 56/2016 – 52,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je vlastníkem bytové jednotky v domě č. p. X na pozemku p. č. X, v k. ú. Liberec a garáže na pozemku p. č. X v k. ú. Liberec. Tyto nemovitosti sousedí s pozemky společností LIF, a.s. (stavebník), p. č. 945/5, 945/6, 946/2, 950/4 a pozemkem města Liberec pč. 5790, vše v k. ú. Liberec. Na pozemcích stavebníka a města Liberec stavebník staví nový bytový dům. Stavbu provádí na základě stavebního povolení ze dne 18. 3. 2013 (potvrzeného v odvolacím řízení rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 29. 8. 2013).

[2] Od ledna 2016 žalobkyně adresovala stavebnímu úřadu v souvislosti s realizováním stavby stavebníka vícero písemností. Pro nynější řízení je relevantní její podání ze dne 9. 2. 2016, ve kterém tvrdila, že stavebník nedodržuje podmínky stanovené v územním rozhodnutí a stavebním povolení. V podání ze dne 19. 2. 2016 upřesnila, že stavebník nepostupuje dle projektové dokumentace a stavbu umísťuje na pozemku odlišně od územního rozhodnutí a stavebního povolení. Žádala, aby stavební úřad v provádění neoprávněných stavebních prací stavebníkovi zabránil.

[3] Na výše uvedené podněty týkající se postupu odchylného od stavebního povolení žalovaný nejprve nereagoval. Reagoval pouze na ostatní podání žalobkyně (stížnost na poškozování dřevin při provádění stavby, stížnost na provádění výkopových prací v období od 1. 11. 2015 do 31. 3. 2016, ve kterém prováděny být nemají).

[4] Dne 18. 6. 2016 žalobkyně podala u krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, který spatřovala zejména v tom, že stavební úřad nevydal výzvu k bezodkladnému zastavení prací na novostavbě a nezahájil řízení podle § 129 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), o nařízení odstranění stavby, přestože byl žalobkyní opakovaně upozorňován na skutečnost, že stavebník staví v rozporu se stavebním povolením.

[5] K podané žalobě se vyjádřil žalovaný, který uvedl, že prošetření podaných stížností považuje za dostatečné. Připustil, že stížnost ze dne 19. 2. 2016 byla stavebním úřadem vyřízena až po podání žaloby sdělením ze dne 22. 6. 2016. V tomto sdělení však stavební úřad konstatoval, že z dokladů předložených dne 23. 2. 2016 při kontrolním šetření na místě stavby a pořízené fotodokumentace nevyplývá žádná zjevná odchylka od projektové dokumentace a nebyl tudíž shledán relevantní důvod k okamžitému zásahu dozorového orgánu. Dne 21. 6. 2016 byla provedena další ověřovací obhlídka na místě a orientační měření laserovým dálkoměrem, byly porovnány GPS souřadnice z předloženého vytyčovacího protokolu s údaji GPS digitální katastrální mapy a ověřené projektové dokumentace uložené na stavebním úřadu. Opět nebyla zjištěna viditelná odchylka.

[6] Dne 30. 9. 2016 žalovaný své vyjádření doplnil tak, že dne 6. 9. 2016 se na další kontrolní prohlídce potvrdilo posunutí stavby. Žalovaný dne 22. 9. 2016 obdržel zákres do mapy katastru nemovitostí, který vyhotovil autorizovaný geometr a který stavební úřad vyhodnotil tak, že došlo nejen k posunu stavby, ale i ke změně tvaru budovy a změně její vnitřní dispozice. Dne 26. 9. 2016 proto bylo vydáno oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby jako celku, neboť vzhledem ke stavebně konstrukčním důvodům (stavba je prefabrikovaný skelet), není možné provést odstranění pouze části stavby a doplnění stavby do funkčního celku. Řízení o odstranění stavby bylo zároveň přerušeno, protože stavebník požádal o dodatečné povolení stavby. Dne 30. 9. 2016 byla vydána výzva k bezodkladnému zastavení prací, stavební úřad však souhlasil s provedením nezbytných prací vzhledem k předpokládanému déletrvajícimu zakonzervování stavby.

[7] Na soudním jednání konaném dne 11. 10. 2016 krajský soud připustil změnu petitu žaloby tak, že se žalobkyně žalobou nadále domáhala toho, aby soud deklaroval, že zásah spočívající v nezahájení řízení o odstranění stavby byl v době podání žaloby nezákonný, aby žalovanému uložil vyzvat stavebníka k bezodkladnému zastavení prací a aby deklaroval,

pokračování

že zásah spočívající v tom, že žalovaný nezabránil stavebníkovi v provádění výkopových prací od 1. 11. 2015 do 31. 3. 2016, byl nezákonný.

[8] Krajský soud žalobu zamítl. Proti nezahájení řízení z moci úřední se nelze bránit žalobou ve správním soudnictví, neboť na zahájení řízení z moci úřední nemá žalobkyně veřejné subjektivní právo. Zahájení řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se děje jen z moci úřední. Ochrana veřejného zájmu na provádění staveb v souladu s rozhodnutím nebo opatřením stavebního úřadu je svěřena stavebnímu úřadu, který, pokud zjistí naplnění podmínek § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, zahájí řízení o odstranění stavby. Pokud tedy žalovaný nezahájil řízení, nezasáhl tím do práv žalobkyně, která se zahájení řízení domáhala.

[9] Nad rámec odůvodnění soud konstatoval, že daný případ, kdy žalovaný ve věci podnětu ze dne 19. 2. 2016, v němž ho žalobkyně upozorňovala na skutečnost, že stavebník stavbu umísťuje v rozporu s vydanými povoleními, začal konat až po podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, rozhodně nesvědčí o schopnosti a ochotě žalovaného zabezpečit ochranu veřejných zájmů spočívajících v řádném provádění staveb v souladu s vydanými povoleními, ani o schopnosti a ochotě hájit zájem na urychleném zjednání nápravy závadného stavu.

II. Kasační stížnost

[10] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. S rozhodnutím krajského soudu nesouhlasí. Postup žalovaného i soudu není transparentní. Žalovaného několikrát upozorňovala, že stavebník umístil stavbu výrazně jinak, než je uvedeno ve stavebním povolení. Žalovaný nejdříve nijak nereagoval, následně opakovaně sděloval, že stavba je umístěna správně. Až poté, co se stěžovatelka bránila u Veřejného ochránce práv, žalovaný změnil názor. V tomto okamžiku nicméně již stavba byla hotová. V průběhu řízení před krajským soudem žalovaný tvrdil, že vydal výzvu k bezodkladnému zastavení stavebních prací. Stavebník přesto ve stavbě pokračuje – ode dne jednání soudu již postavil kompletní lešení a stavbu zateplil, nyní zbývá už pouze poslední patro. Soudě z aut, která před stavbou parkují, v době podání kasační stížnosti pokračuje instalace vody a tepla.

[11] Absurdní je, že se jí podařilo uspět v občanskoprávním řízení, ve kterém Nejvyšší soud předběžné opatření, aby se stavebník zdržel všech přípravných stavebních prací dle stavebního povolení (viz usnesení okresního soudu v Liberci ze dne 9. 12. 2014, č. j. 33 C 26/2011 - 270, a na něj navazující rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2016, č. j. 30 Cdo 1262/2016 - 424). Stěžovatelka požádala o výkon tohoto rozhodnutí okresního soudu, bylo jí však sděleno, že stavebník nestaví na základě stavebního povolení, ale jen na základě výzvy k bezodkladnému ukončení stavebních prací. V podstatě tak za součinnosti správních orgánů stavebník fakticky v rozporu se stavebním povolením stavbu postavil a staví dál.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost je projednatelná. Z důvodů uvedených níže však není důvodná.

[14] Stěžovatelka kromě obecného nesouhlasu s rozhodnutím krajského soudu neuvádí žádné důvody, proč by stěžejní argument krajského soudu pro zamítnutí žaloby neměl obstát. Argument krajského soudu pro zamítnutí žaloby spočíval v tom, že stěžovatelce nesvědčí veřejné subjektivní právo na zahájení řízení z moci úřední, a proto ji žalovaný nepřijímáním opatření, kterých se domáhá, nezasáhl do žádného práva, jehož ochrany by se mohla domáhat u správního soudu. Konkrétně stěžovatelka nemá právo na zahájení řízení o odstranění stavby z moci úřední, na vydání výzvy k bezodkladnému zastavení prací ani neměla právo na zahájení řízení o zabránění v provádění výkopových prací. Toho, čeho se domáhá, se proto nelze domoci žádným z žalobních typů dle soudního řádu správního. Dle zákona má stavební úřad podnět pouze vyřídít a podatele o způsobu vyřízení informovat. Krajský soud ohledně těchto závěrů přílehlavě odkázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 22. 1. 2014, č. j. 3 Ads 117/2012 - 26, ze dne 30. 8. 2007, č. j. 4 Ans 6/2006 - 162, ze dne 8. 7. 2009, č. j. 3 Ans 1/2009 - 58, ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 Ans 8/2011 - 62, ze dne 7. 5. 2010, č. j. 5 Ans 5/2009 - 139).

[15] Kasační námitky stěžovatelky, poukazující převážně na stále probíhající práce na stavbě na pozemcích stavebníka, nemohou na výroku rozsudku krajského soudu nic změnit. Z tohoto důvodu je kasační stížnost nedůvodná.

[16] Nad rámec odůvodnění výroku tohoto rozsudku ale Nejvyšší správní soud uvádí, že to, čeho se de facto stěžovatelka u správních soudů domáhala, žalovaný učinil tím, že dne 26. 9. 2016 (tj. po podání žaloby ke krajskému soudu) vyzval stavebníka k bezodkladnému zastavení prací dle § 134 odst. 4 stavebního zákona. V této výzvě bylo specifikováno, že stavebník může provést pouze vyjmenované konzervační práce na stavbě. Dle protokolu o kontrolní prohlídce stavby ze dne 10. 11. 2016, založeného ve správním spise, práce na stavbě byly zastaveny a dle stavebního deníku již probíhají pouze konzervační práce (aby do stavby do doby, než se začne opět stavět nebo stavba odstraňovat, nezatékalo atp.). Zároveň v den sepsání protokolu byla pořízena fotodokumentace stavu budovy v době prohlídky. Žalovaný je povinen na dodržování uvedené výzvy dohlížet, a pokud by porovnáním pořízené fotodokumentace s pozdějším stavem stavby zjistil, že se práce, které na stavbě probíhají, vymykají úzce vymezeným typům povolených konzervačních prací, je povinen zahájit se stavebníkem řízení o správním deliktu dle § 180 odst. 2 písm. j) stavebního zákona. Jen tak by bylo možné hovořit o účinném výkonu veřejné správy a ochraně veřejných zájmů.

[17] Občanské soudní řízení, na které stěžovatelka odkazuje, se týká průběhu nabídkového řízení ohledně nemovitostí, na kterých stavebník staví. Otázky v tomto občanskoprávním řízení řešené nemají žádný vliv na řešení klíčové otázky řešené správními soudy v tomto řízení, tj. zda stěžovatelka měla právo na zahájení řízení z moci úřední týkající se stavby stavebníka.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

pokračování

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. února 2017

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu